

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

16 december 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het voortbestaan van het Sint-Lukasarchief

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de inschrijving van minderjarigen met een onwettig verblijfsstatuut in sportclubs

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Donderdag 16 december 2004

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.12 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het voortbestaan van het Sint-Lukasarchief

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Gatz tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het voortbestaan van het Sint-Lukasarchief.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het Sint-Lukasarchief is er sinds zijn ontstaan, in 1968 nota bene, in geslaagd om een indrukwekkend roerend patrimonium op te bouwen inzake architectuurarchieven. Deze archieven hebben het mogelijk gemaakt om tot een expertise te komen die gratis werd gedeeld met allen die hierin geïnteresseerd zijn. Dat gebeurde althans tot voor kort: sinds gisteren functioneert het archief immers op halve kracht. Over dit gratis delen kan ik persoonlijk getuigen. Ongeveer 15 jaar geleden maakte ik in het kader van een cursus administratief recht over monumenten en landschappen een studietje over de heropleving van de Sint-Gorikswijk, lang voor die wijk de huidige trendy buurt werd. De dienstverlening die daar zomaar ter beschikking staat, is indrukwekkend en kan zeker niet worden onderschat.

Het opbouwen van een dergelijke kennis is een werk van jaren, dat niet enkel belangrijk is vanuit het oogpunt van de geschiedenis. Het is tevens een onuitputtelijke bron van inspiratie voor de toe-

komst, die elk debat over het behoud en de herontwikkeling van het stedenbouwkundig en architecturaal erfgoed enkel maar kan verrijken. Deze goed gestructureerde en toegankelijke bron dreigt nu wegens de financiële moeilijkheden van de vzw Sint-Lukasarchief definitief te verdwijnen. Op 21 september slaakte de vzw reeds een noodkreet aan het adres van de Vlaamse Regering. Mijnheer de minister, sindsdien zouden er heel wat contacten zijn geweest met uw kabinet en dat van minister-president Letermé. Ik heb ook begrepen dat de heren Vanackere en Demesmaeker hier al een tijd mee bezig zijn. Dat siert hen.

De vragen van het Sint-Lukasarchief inzake structurele betoelaging, inzake huisvesting en inzake het archiefdecreet, waarin geen toelage voor het Sint-Lukasarchief is voorzien, blijven actueel. Het Sint-Lukasarchief ziet zich verplicht om op zeer korte termijn over te gaan tot de afsluiting van zijn archieffunctie en de dienstverlening aan het publiek. Sinds gisteren is dat al deels gebeurd. Daarnaast zullen deze mensen wellicht ook genoodzaakt zijn om enkele van hun topstukken voor verkoop aan te bieden, om zo de schulden te kunnen afbetalen. Daarvan maken enkele kranten vandaag althans gewag. Ik – en velen met mij – zou het zeer jammer vinden indien deze voornemens werkelijkheid worden. De verkoop van enkele topstukken betekent een onherroepelijk verlies van een waardevol en leerrijk patrimonium. Het verlies van de archieffunctie en de daaruit volgende dienstverlening is dan weer een spijtige zaak voor de onderzoekers of geïnteresseerden, waaronder de overheid, steden, gemeenten, projectontwikkelaars, architecten, privé-personen enzovoort, die hier hun kennis omtrent stedenbouw en architectuur konden opdoen.

Ik vraag u dan ook om al het mogelijke te doen om ervoor te zorgen dat het Sint-Lukasarchief zijn

Gatz

werking en bezittingen nu en in de toekomst zou kunnen behouden. Natuurlijk is het voor mij als parlementslid gemakkelijk dit te vragen. Voor u als minister ligt dit iets moeilijker. Maar mijn vraag is of u op zeer korte termijn voorstellen zult en kunt doen om het Sint-Lukasarchief te behoeden voor de geplande afbouw en of u structurele voorstellen hebt opdat de werking van het Sint-Lukasarchief ook in de toekomst kan worden gewaarborgd. Voor de korte termijn heb ik het dan over de schulden die er nu al zijn en nu nog enigszins overzichtelijk zijn, zelfs al gaat het over een bedrag van tienduizenden euro's. De structurele oplossing op middellange termijn zou dan het inschuiven van dit archief in het bestaande decreet kunnen zijn. Daar is destijds echter niet voor gekozen. Ik kijk met belangstelling uit naar uw antwoord terzake. Of misschien kan de discussie over de oprichting van het Vlaams Architectuurarchief worden heropend en verbreed, zodat het Sint-Lukasarchief hier een plaats kan krijgen. Misschien hebt u nog andere mogelijkheden. Mij maakt het niet uit welke, zolang ze maar aansluiten bij het beleid en niet te veel ad hoc zijn. Belangrijk is dat ze de architectuur in Brussel en de bijdrage die het Sint-Lukasarchief daartoe levert, mee ondersteunt.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als Brusselaar ben ik uiteraard ook zeer gealarmeerd door wat ik gisteren op TV Brussel heb gezien. De sluiting van het Sint-Lukasarchief zou tot de mogelijkheden behoren. Ik wist niet dat daar acht mensen werden tewerkgesteld. In welk statuut werken die? Ik heb gehoord dat het vooral zou gaan over DAC'ers. Van de dienstverlening van het archief maken per jaar een duizendtal bezoekers gebruik. Vanaf vandaag zou het archief echter een tarief van 850 euro per dag aanrekenen, indien men er een beroep op doet. Dat is de prijs die men zou betalen in de privé-sector voor een dergelijke taak, zo wordt gesteld. Dat is alarmerend en onmogelijk.

Er zou dit jaar inderdaad een tekort zijn van 150.000 euro. Als ik het goed begrijp, wordt het archief momenteel gesubsidieerd ter waarde van 45.000 euro per jaar, via de VGC. Ook krijgt het projectsubsidies van de Vlaamse Gemeenschap, die natuurlijk niet mogen worden gebruikt voor

personeelskosten of het uitbreiden of onderhouden van de infrastructuur. Daarom vragen deze mensen een structurele subsidiëring van hun archief. Ik kan hun vraag zeer goed begrijpen. Ik heb begrepen dat ze zelfs geen subsidie krijgen in het kader van het archiefdecreet van de Vlaamse Gemeenschap. Daarover had ik graag wat uitleg gekregen. Ze moeten overgaan tot radicale maatregelen, zoals het verkopen van een tekening van Le Corbusier. Dat zeggen ze althans. Bovendien zouden ze zelfs hun pand, een franciscanenkerk, van de hand moeten doen. Uiteraard hebben ze het Flagey-verhaal gehoord en komen ze nu bij u aankloppen. Ze vragen zich af waarom Flagey geld krijgt en zij niet.

Minister Bert Anciaux: Die kerk kan ik niet kopen.

De heer Erik Arckens: Neen, en zeker niet via het Brusselfonds.

Maar kunt u niet het nodige doen om daar structureel verandering in te brengen? Dit dossier is al herhaaldelijk ter sprake gekomen in dit parlement, en ook in de VGC. Dit moet echt worden verholpen.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Gatz danken voor het op de agenda zetten van dit punt. Het is de minister uiteraard niet onbekend. De heer Demesmaeker en ikzelf hebben hem terzake een drietal weken geleden trouwens een schrijven gericht, met daarin deels de analyse van de heer Gatz.

Dit is een terugkerend probleem. Al in 1999 bent u deze instelling een eerste maal te hulp gesnel, naar aanleiding van de problemen die het archief toen had om een nieuwe huisvesting te vinden. U hebt toen opdracht gegeven om het Vlaams Architectuurarchief op te richten. Dat zou een coördinerende opdracht krijgen voor de andere architectuurarchieven in Vlaanderen, boven op een eigen taak van behoud, inventarisatie en ontsluiting van het architecturaal erfgoed. Vervolgens is er iets misgelopen. Dat vind ik letterlijk zo terug in de parlementaire stukken. Uw voorganger, tegelijkertijd uw opvolger, minister Van Grembergen, antwoordde het volgende op een vraag van mevrouw Grouwels: 'Wat er precies is misgelopen, is mij ook

Vanackere

niet helemaal duidelijk.' De realiteit vandaag is natuurlijk sterker dan alle mogelijke analyses: het water staat deze instelling opnieuw aan de lippen.

Ik wil benadrukken dat een oplossing verschillende elementen zal moeten bevatten. We kunnen dit onmogelijk oplossen met één initiatief.

Prioritair moet op korte termijn een eventueel zelfs tijdelijke oplossing worden gevonden voor de onmiddellijke financiële noden van het archief. Hoe blussen we die brand? Verder moet er een definitieve structurele oplossing worden gevonden, die het archief een langetermijnperspectief kan bieden. Ten slotte is er nog het huisvestingsprobleem.

U weet dat deze commissie sterk aandringt op werken met benaderingen die ook structureel zijn en voor duurzame oplossingen zorgen. Het klopt dat het Sint-Lukasarchief een à twee DAC-statuten telt. Een week of twee geleden heb ik de minister van Werk een vraag gesteld over het feit dat in het Vlaamse Gewest vrijwel alle DAC-statuten werden omgevormd tot reguliere tewerkstellingscontracten. Het geld daartoe werd dan telkens overgeheveld, ofwel naar de functioneel bevoegde minister of het initiatief zelf, om ervoor te zorgen dat de tewerkstelling kan worden bestendigd. Minister Vandembroucke antwoordde dat het zijn vaste voornemen is om alle DAC-initiatieven die rechtstreeks door de Vlaamse Gemeenschap worden gefinancierd – en die situeren zich voor een belangrijk deel in de culturele sector, maar niet alleen daar – in overleg met zijn collega's zo snel mogelijk te regulariseren. Ik beweer helemaal niet dat zo een doorslaggevende structurele bijdrage kan worden geleverd, maar het kan een van de oplossingen zijn. Het geeft u de kans om in uw zoektocht naar kredieten alvast een beroep te doen op de solidariteit van de minister van Werk.

Het probleem van de huisvesting is misschien nog wel het meest structurele van alle problemen. Ook daarvoor moeten we een gepaste oplossing vinden. De heer Demesmaeker heeft door zijn brief duidelijk gemaakt dat dit onderwerp hem na aan het hart ligt. Dat geldt ook voor de heer Gatz. We zijn zeer benieuwd naar de perspectieven die u terzake kunt bieden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voor de volledigheid wil ik opmerken dat er de voorbije 2 jaar verschillende gesprekken zijn geweest tussen de toenmalige minister en het Sint-Lukasarchief over de implementatie van het archiefdecreet. Dat gaat uit van een coördinatie van de vaak tientallen archieven die in Vlaanderen bestaan inzake een aantal thema's, zoals bijvoorbeeld het industriële of het kerkelijke erfgoed. Het is logisch dat het Sint-Lukasarchief die taak op zich zou nemen. Het archief is toen echter niet bereid gevonden die taak op zich te nemen. Ze wilden zich beperken tot de zorg voor de archieven die daar op dat ogenblik aanwezig waren. Ik wil dit opmerken, omdat we een versnippering van archieven in Vlaanderen moeten vermijden. Een coördinerende functie is geen bezitsfunctie en al evenmin een sturende functie. Coördinatie komt erop neer dat men verkent wat er in Vlaanderen op dat terrein bestaat en dan het maximale doet om met alle actoren tot een overeenkomst te komen om daar zo goed mogelijk voor te zorgen. We moeten die taak kunnen maximaliseren. Tegelijk mogen waardevolle archieven niet verloren gaan. Die gesprekken hebben echter niet geleid tot een vruchtbare oplossing.

Ook inzake de DAC'ers werden er een aantal inspanningen gedaan. Mijnheer de minister, ik wil u vragen hoe belangrijk de collectie is met betrekking tot de regelgeving inzake topstukken in Vlaanderen. Gaat het over belangrijke stukken die nadrukkelijker moeten worden bewaard en beschermd, en op die lijst moeten komen?

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Vanackere. Hij heeft een goede samenvatting gegeven van de brief die we samen hebben geschreven. Het Sint-Lukasarchief is slachtoffer geworden van een aantal zaken die verkeerd zijn gelopen, buiten hun wil en misschien ook anders. Zowel op korte termijn als op structureel vlak moet er iets gebeuren. Ik ben dan ook benieuwd naar het antwoord.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik wil beginnen met een korte historische. In 1999 begon de Vlaamse Gemeenschap het Sint-Lukasarchief vzw in Brussel te ondersteunen.

Anciaux

Eind 2002 werd deze ondersteuning stopgezet, omdat bij de inwerkingtreding van het archiefdecreet het cultureel thema 'architectuur' werd ondergebracht bij het steunpunt Vlaams Architectuur Instituut als het Centrum Vlaamse Architectuur Archieven. De subsidie van het VAI bedraagt in totaal 422.000 euro. Het Sint-Lukasarchief vzw kon dan ook geen structurele ondersteuning krijgen binnen het Archiefdecreet.

Het Sint-Lukasarchief deed sinds 2002 meerdere aanvragen voor projectsubsidies. Ik wens te benadrukken dat – ondanks het wegvallen van de werkingssubsidies in 2003 – het archief sinds 2002 voor ongeveer 178.000 euro aan projectsubsidies ontving. Ik geef u een overzicht. Vanuit het reglement Architectuur en Vormgeving bedroeg de werkingssubsidie in 2000 en 2001 aan het archief 6 miljoen frank. In 2002 bedroeg de werkingssubsidie 148.000 euro. In 2003 is die subsidie weggevallen. In 2004 was er een vraag voor het project 'voorbereiding van de publicatie het nieuwe wonen'. Deze aanvraag moet eerder worden gezien als een overlevingspoging dan als een echt project, en de vraag naar 50.000 euro werd dan ook negatief beoordeeld. In 2005 zijn er voor de eerste jaarhelft geen projecten op dit reglement ingediend. Voor de tweede helft van 2005 is het nog mogelijk om een aanvraag in te dienen tot 15 maart 2005.

Dan ga ik over tot het reglement Erfgoed. In 2002 was er het project 'ontsluiting van de verzameling van Huib Hoste'. Er was 50.000 euro gevraagd en die werd ook toegekend. Er was ook een project 'Red het modernisme' waarbij 50.000 euro werd gevraagd en toegekend. In 2003 werden geen middelen toegekend. In 2004 was er het project 'Red het modernisme, deel 2'. Er werd 50.000 euro gevraagd en er werd 25.500 euro toegekend. Het project 'Architectuur na 1945 – struggle for life' vroeg 50.000 euro en kreeg eveneens 25.500 euro. Het project 'Huib Hoste – voorbereiding Oeuvrecatalogus' vroeg 50.000 euro en er werd 28.257 euro toegekend. In 2004 werd met andere woorden ongeveer 80.000 euro projectsubsidies toegekend.

Het archief wordt sinds jaren ook gesubsidieerd via de DAC-regeling. Momenteel wordt de volledige loonkost van vier voltijds equivalenten ondersteund en dat is een stevige inbreng.

Het archief is nog niet uit de problemen en de projectmiddelen kunnen inderdaad niet zomaar voor personeelskosten worden aangewend. Ik heb in extremis op de begroting 2004 middelen kunnen vrijmaken en ken het noodlijdende Sint-Lukasarchief een werkingssubsidie toe van 42.000 euro. Dit is een overgangssubsidie naar een regeling die in 2005 moet worden uitgewerkt. Dit bedrag, opgeteld bij de 80.000 euro voor projecten, maakt een totaal van 122.000 euro aan subsidies voor 2004. Ik heb voor de 42.000 euro een laatste potje dat ik nog had, moeten aanspreken. Het komt niet eens van Cultuur, maar van Brussel. Via deze weg hoop ik dat het Sint-Lukasarchief zijn deuren kan blijven openhouden voor het publiek en dat het niet moet overgaan tot de verkoop van waardevolle stukken uit de collectie. Ik begrijp dat er noodkreten worden geuit en ik neem die ook ernstig. Het verkopen van een collectie is echter niet het beste dat kan worden verzonnen. Ik neem dit niemand kwalijk omdat het volgens mijn veeleer ging om een dreiging dan om een intentie.

Mijnheer Caron, er moet inderdaad worden gewerkt aan de verruiming van de Topstukkenlijst. Die kan ook worden gebruikt voor een aantal archiefstukken van het Sint-Lukasarchief waardoor vervreemding buiten de Vlaamse Gemeenschap onmogelijk wordt.

Op termijn moet worden gezocht naar een structurele oplossing voor zowel de werking als de huisvesting van het Sint-Lukasarchief. Het is belangrijk dat alle actoren in dit verhaal hun verantwoordelijkheid opnemen, niet in het minst het Sint-Lukasarchief zelf. Ik zal daarover gesprekken voeren met de minister van Begroting. Het klopt dat er in het verleden pogingen zijn geweest om een dynamiek tot stand te brengen en verantwoordelijkheid te geven aan het archief.

In 2003 werd in het kader van het archiefdecreet het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven opgericht in de schoot van het steunpunt Vlaams Architectuurinstituut. Een van de hoofdopdrachten van het CVAA is het maken van een onafhankelijke analyse van de omvang, de inhoud en het belang van architectuurarchieven in Vlaanderen, evenals van hun bewaarplaatsen, bewaaromstandigheden en valorisatie. Vanuit dat perspectief voert het CVAA sinds januari 2004 een inventariserend onderzoek dat zal resulteren in een rapport, een zo

Anciaux

genaamde stafkaart. De publicatie van dit rapport is gepland voor midden 2005. De stafkaart heeft als expliciete doelstelling de noden en knelpunten, alsook de mogelijkheden van het gehele veld van architectuurarchieven in Vlaanderen, in kaart te brengen en biedt aldus een basis voor toekomstige beleidsopties.

De waarde van het Sint-Lukasarchief wordt niet in twijfel getrokken, maar men moet vaststellen dat er maar liefst 300 waardevolle architectuurarchieven bestaan die hun medewerking geven aan dit belangrijke onderzoek. Ik hoop dan ook dat het Sint-Lukasarchief maximaal meewerkt aan de totstandkoming van dit rapport. Als lid van de adviesraad zijn deze mensen goed geplaatst om te anticiperen op de initiatieven die het CVAA ontwikkelt.

Maar om juiste en duurzame beslissingen te nemen lijkt het me aangeraden om de resultaten van het onderzoeksrapport af te wachten.

Ik kan er niet omheen een kritische bedenking te geven. De reden waarom deze problematiek zo traag opgelost geraakt, heeft te maken met de complexiteit ervan en met het feit dat niet alle betrokkenen zich even soepel willen opstellen bij de onderhandelingen. Het Sint-Lukasarchief zelf heeft de veranderingen binnen het archiefdecreet niet voldoende ingeschat en daar niet voldoende op geanticipeerd.

Hoe dan ook, met het overbruggingskrediet dat nu ter beschikking staat, kan de publiekswerking onmiddellijk worden hervat. Ik engageer me, in overleg met de minister van Begroting die mee actief naar een oplossing zoekt, om in 2005 een structurele oplossing te vinden voor het Sint-Lukasarchief. De vier projecten die nu zijn ingediend, vallen hierbuiten. Ik kan hier nu geen uitspraak over doen omdat ze nog moeten worden beoordeeld. Zo zijn we voor eens en voor altijd af van deze problematiek en kan de waarde en de kracht worden gevaloriseerd in het geheel van de archiefwerking in het algemeen en zeker de archiefwerking over architectuur. Dat engagement krijgt u.

Voor de juiste oplossing zijn er twee mogelijkheden. Ofwel vereist dit een decretale aanpassing – ik wil me er vandaag niet over uitspreken of dit de

beste oplossing is –, ofwel zoeken we een andere oplossing. We gaan na hoe we dit het best structureel oplossen.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister, ik kan niet anders dan verheugd zijn. We moeten ook niet hoera staan roepen, maar een overbruggings-subsidie is zeer goed. We zullen u op uw woord nemen en nagaan of we in het voorjaar van 2005 een structurele subsidie voor het Sint-Lukasarchief zullen vinden. De waarheid zal in het midden liggen. Ik hoop dat er een oplossing komt die een structurele financiële ademruimte kan geven. Anderzijds zal het Sint-Lukasarchief ook wel een inspanning moeten leveren om zich in de bestaande beleidsstructuren in te passen en er zich aan aan te passen. Ik denk, zoals alle mensen van goede wil enkele dagen voor Kerstmis, dat dit wel mogelijk zal zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, u zegt dat u met de minister van Begroting in overleg bent. Het doet me eraan denken dat de minister bevoegd voor Monumentenzorg ook te maken heeft met architectuurarchieven.

De voorzitter: De minister van Begroting is tevens bevoegd voor Monumentenzorg en is in deze dubbele hoedanigheid betrokken.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: In de zoektocht naar bondgenoten zou zelfs het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest enige verantwoordelijkheid kunnen nemen, die soms ook initiatieven ondersteunt van de andere gemeenschap. Dit moet een beetje gelijk opgaan. Misschien vindt het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dat het mono-communautaire initiatieven niet moet ondersteunen. Als het echter die van de Franse Gemeenschap ondersteunt, wat trouwens perfect in overeenstemming is met de gewestelijke bevoegdheden, is het niet meer dan normaal dat onze gemeenschap rekt op een gelijkwaardige inspanning.

Mijnheer de minister, de bondgenoot die ook een beetje kan helpen, is de minister van Werk. Ook al erken ik dat de steun onder de vorm van DAC'ers

Vanackere

een formule is waarmee de instellingen een handje worden geholpen, heeft de motivatie en zekerheid op lange termijn van deze mensen baat bij een omvorming van hun contract naar een regulier arbeidscontract. Ik zeg niet dat daarmee het probleem van het archief wordt opgelost.

Minister Bert Anciaux: Ik denk dat hieromtrent een misverstand bestaat. Er zijn heel wat DAC-statuten in Brussel geregulariseerd.

De heer Steven Vanackere: Absoluut, maar er zijn er nog ongeveer 120 niet geregulariseerd. De betrokkenen zijn tewerkgesteld in diverse sectoren, waaronder de culturele, en ook in het Sint-Lukasarchief. Ik beweer niet dat dit nu een bijdrage is in de begroting van het Sint-Lukasarchief.

Minister Bert Anciaux: Ik kan me vergissen, maar ik ben bijna zeker dat deze statuten ook reeds worden geregulariseerd.

De heer Steven Vanackere: Dan begrijp ik de verwarring van daarnet. Daarnet zei ik dat er nog één of twee DAC'ers zijn. Volgens mijn informatie staat de teller bij de nog niet geregulariseerden, mensen van wie het statuut nog niet is omgezet naar een statuut dat beantwoordt aan een regulier arbeidscontract, op één of twee. Als u het hebt over een viertal mensen, zou het kunnen dat er sommige contracten zijn geregulariseerd en andere niet.

In het belang van een structurele oplossing, niet alleen voor de instelling zelf maar ook voor de mensen die er werken, zou het voorzien van een structurele tewerkstelling onder de vorm van een regulier arbeidscontract, waarmee men rechten opbouwt, een bijdrage kunnen leveren aan de arbeidsvreugde in de instelling. Ik zou u aanmoedigen bij uw zoektocht naar bondgenoten u enerzijds te richten naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en anderzijds een goed overleg te hebben met de minister van Werk.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister, een structurele oplossing kan volgens u mogelijk worden gezocht bij een decretale aanpassing. Bedoelt u een aanpassing van het archiefdecreet van 2002 zelf?

Minister Bert Anciaux: Ofwel doen we het via een aanpassing van dit decreet, want het verbiedt die regeling, ofwel moeten we een andere oplossing zoeken. Ik laat dit open.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de inschrijving van minderjarigen met een onwettig verblijfsstatuut in sportclubs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verstreken tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de inschrijving van minderjarigen met een onwettig verblijfsstatuut in sportclubs.

De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, steeds meer sportclubs worden recent geconfronteerd met het probleem jongeren met een onwettig verblijf in te schrijven in een sportclub. Het gaat hier dikwijls om leden die al enkele jaren hun sport beoefenen, maar waarvan de ouders in het eindstadium van hun verblijfsprocedure zijn gekomen. De clubs willen deze leden niet kwijtspelen en vinden het erg om ze uit te sluiten.

Verschillende sportverenigingen, ik denk aan voetbal en judo, krijgen van hun federatie te horen dat minderjarigen een document 'samenstelling van gezin' en/of een wettig verblijfsdocument, meer bepaald een inschrijving in het wachtregister, vreemdelingenregister of bevolkingsregister, aan hun sportclub moeten voorleggen vooraleer ze worden ingeschreven. De burgemeesters moeten dit meestal ondertekenen, maar ze kunnen dergelijke attesten in de huidige situatie niet meer afleveren.

Indien de minderjarigen hun wettig verblijf niet kunnen aantonen, kan de club ze ook geen lid maken, kunnen ze niet verzekerd worden en mogen ze niet meespelen. De controle is het voorbije jaar erg streng voor deze sportclubs. Ik begrijp dat dit nodig is om misbruiken te voorkomen. Daarom willen en kunnen de clubs het risico niet nemen om niet-le-

Verstreken

gale inschrijvingen te doen. Indien zij dit wel doen, krijgen ze een sanctie van hun federaties. Het is ook niet verantwoord om hun leden zonder verzekering te laten meespelen. Indien er een ongeval gebeurt, wie is dan verantwoordelijk? De boetes zijn groot en de volledige club lijdt onder deze gebeurtenissen.

Sommige jeugdcoördinatoren van de clubs hebben al tevergeefs pogingen ondernomen om op de dienst bevolking van het stadhuis het document 'samenstelling van gezin' voor deze leden te krijgen. Omdat deze mensen niet meer in de registers zijn ingeschreven, is het antwoord natuurlijk negatief.

De meeste allochtone ouders van deze leden zijn bijna uitgeprocedeerde asielzoekers die een schorsings- en annuleringsverzoek indienden bij de Raad van State. Zolang de Raad van State geen uitspraak over de schorsing heeft gedaan, worden ze gedoogd. Vaak ontvangen ze nog OCMW-steun. Hun kinderen hebben in Vlaanderen recht op onderwijs en dringende medische verzorging, maar blijkbaar is het recht op sportbeoefening in clubverband niet evident. Dit wordt dan ook in vraag gesteld.

Naast een beroep bij de Raad van State wordt meestal ook een verzoek tot machtiging van verblijf omwille van humanitaire redenen ingediend. In afwachting van een beslissing hierover worden deze jongeren in ons land gedoogd. Voor sommige gezinnen duurt een dergelijke situatie al jaren. Dat heeft met de wetgeving te maken en daar kunt u natuurlijk ook niets aan doen. Tot eind vorig jaar kregen deze personen op de dienst bevolking een schriftelijk bewijs van dit verzoek. Dit document werd inmiddels afgeschaft, waardoor kinderen, die hier zijn geboren, onze taal spreken, zelfs dialect spreken en perfect zijn geïntegreerd, toch worden gediscrimineerd. Moeten we deze jongeren laten rondwalen op straat in centrumsteden, of willen we de kinderen van allochtonen die hier zijn geboren toch een kans geven om aan zinvolle vrijetijdsbesteding te doen? Ik dacht dat voetbal een universele taal was.

Ik ben me ervan bewust dat deze problematiek niet uitsluitend tot uw bevoegdheid behoort. U bent verantwoordelijk voor jeugd en voor sport, maar ook de federale overheid en de voetbalbond moeten correct handelen. Kinderen mogen niet

de dupe zijn van eventuele daden van hun ouders, noch van minder goede spelregels.

Het weigeren van kinderen van allochtone ouders die in clubverband aan competitievoetbal of competitiesport willen doen, staat haaks op het verdrag van de rechten van het kind inzake zinvolle vrijetijdsbesteding. Het is ook interessant om deze zaak onder de aandacht te brengen van de minister bevoegd voor gelijke kansen. Ik begrijp dat er beperkingen worden opgelegd aan de federaties om misbruiken te voorkomen, want illegale praktijken zoals mensenhandel moeten inderdaad worden tegengewerkt. Ik heb het echter over vrijetijdssport en wel voor kinderen uit het basisonderwijs en andere minderjarigen. Er is geen sprake van arbeid en in principe evenmin van vergoedingen.

Ik verwijs naar stuk 959 van 8 juli 1998 over de veroordeling van mensenhandel in de sport, als ook naar het decreet van 13 juli 2001 over algemene erkenningsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties. Artikel 5, regel 7, bepaalt: '[...] alle maatregelen nemen om mensenhandel binnen de sportfederatie en bij de aangesloten clubs tegen te gaan door een correcte toepassing van de bestaande wetgeving. De sportfederatie treedt ook sanctionerend op bij misbruiken op basis van een door de sportfederatie opgestelde deontologische code ter bestrijding van de mensenhandel'.

Ik verwijs ook naar het besluit van de Vlaamse Regering van 31 mei 2002. We blijven achter die correcte bepalingen staan. Een aantal zaken zijn echter tegenstrijdig, en daarom mag deze problematiek wel even worden aangekaart.

Het decreet inzake het Vlaams beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden garandeert het recht op onderwijs. Er staat onder meer: 'Een inschrijving kan niet geweigerd worden op grond van de loutere vaststelling dat het verblijfstatuut van de kandidaat-leerling of zijn ouders niet in orde is. De schoolverzekering is normaliter van toepassing op alle kinderen die ingeschreven zijn.'

Mijnheer de minister, wat is uw visie op deze problematiek? Waarom kan het decreet inzake het Vlaams beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden, dat het recht op onderwijs garandeert, niet ook worden toegepast op de sportclubs voor kinderen uit het basisonderwijs? Kan er iets veranderen aan de inschrijvingsprocedure, opge-

Verstreken

legd door de federatie, om deze kinderen alsnog hun sport te laten beoefenen? Welke mogelijkheid ziet u om deze kinderen te laten aansluiten bij een sportclub? Bent u bereid om deze zaak te bespreken met uw collega's en met de diverse spelers op het veld?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal me niet echt mengen in het debat, maar ik ben vooral nieuwsgierig naar de antwoorden. Misschien zal ik op die manier meer duidelijkheid krijgen over de zaak.

De heer Verstreken heeft het de hele tijd over allochtonen, terwijl het duidelijk is dat het in feite gaat over kinderen van asielzoekers. Alle asielzoekers zijn allochtonen, maar niet alle allochtonen zijn asielzoekers. We moeten een duidelijk onderscheid maken.

De hele kwestie is vooral een zaak van het voorkomen van misbruiken en het toepassen van de wet. Zelfs de heer Verstreken heeft dat zo gezegd. Ik ben dus heel nieuwsgierig naar het antwoord.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een aantal jaar geleden, ik meen in 1998, kwam Jan Peeters van de Koninklijke Belgische Voetbalbond langs in deze commissie. Hij was zelf vragende partij voor een oplossing, en verwees daarbij naar zijn ervaring als jeugdrechter. Het is belangrijk dat kinderen kunnen deelnemen aan sport. Hij vertelde dat de clubs er altijd al toe werden aangezet om ook kinderen van mensen zonder verblijfsvergunning, asielzoekers of mensen die hier illegaal verblijven, op te nemen. De wetgever is echter een paar keer opgetreden waardoor het niet langer aan de clubs kan worden opgelegd. Hij blijft echter voorstander van en vragende partij voor een regeling.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal de drie vragen in één antwoord toelichten.

Het valt op te merken dat de vraagsteller naar het decreet van 13 april 1999 en de uitvoeringsbesluiten van 2000 verwijst. Sinds 1 januari 2002 werd dit decreet vervangen door het decreet van 13 juli 2001.

Dat decreet van 13 juli 2001 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding, legt met artikel 5, paragraaf 7 aan de sportfederaties de verplichting op om alle maatregelen te nemen om de mensenhandel binnen de sportfederatie en de bij haar aangesloten clubs, tegen te gaan door een correcte toepassing van de bestaande wetgeving, en om bestraffend op te treden op basis van een deontologische code ter bestrijding van de mensenhandel.

In een nota aan de sportfederaties werd artikel 5, paragraaf 7 van het decreet van 13 juli 2001 nader toegelicht. Die tekst zal worden overgezonden aan de commissieleden. De problematiek van de mensenhandel in de sport bestaat slechts in een beperkt aantal sportfederaties en voornamelijk daar waar sportbeoefenaars met een arbeidsovereenkomst worden tewerkgesteld. Door de algemene formulering die de decreetgever aan artikel vijf, paragraaf 7 gaf – en dit op specifieke vraag van de indieners van het decreet –, moeten alle sportfederaties een dergelijke deontologische code opstellen.

Gelet op de verscheidenheid aan documenten die een gewettigd verblijf kunnen bewijzen, werd door de Vlaamse overheid via de administratie Bloso steeds gesteld dat het gewettigd verblijf kan worden bewezen met een document uitgaande van de bevoegde overheid waaruit het gewettigd verblijf blijkt. Dat kan bijvoorbeeld een document zijn waaruit blijkt dat de asielaanvrager in beroep is gegaan tegen zijn uitwijzingsbeslissing.

De sportfederaties kunnen echter specifieke voorwaarden stellen aan het lidmaatschap en/of aan de deelname aan competities. Indien sportfederaties een gewettigd verblijf als voorwaarde stellen voor sportbeoefening en er zich problemen voordoen met de daartoe gevraagde documenten, werd in het verleden aan de sportfederaties steeds gemeld dat het document dat bewijst dat de asielaanvrager in beroep is gegaan tegen zijn uitwijzingsbeslissing, volstaat om een gewettigd verblijf te verantwoorden. Zodoende werd een zo ruim mogelijke sportbeoefening voor iedereen gegarandeerd.

Anciaux

Volledigheidshalve moet hieraan worden toegevoegd dat competities op nationaal niveau worden gereguleerd door de Belgische koepelorganisatie en niet door de Vlaamse sportfederaties. Niet alleen de reglementen van de Vlaamse sportfederaties, maar ook de reglementen van de koepelorganisatie kunnen bijgevolg specifieke voorwaarden bepalen voor de deelname aan nationale competities.

Uit het voorgaande blijkt dat het decreet van 13 juli 2001 reeds op dit moment het beoefenen van sport toelaat voor iedereen, en in geen geval verbiedt of verhindert dat asielzoekers waarvan de procedure nog lopende is, lid kunnen worden van een erkende Vlaamse sportfederatie. Zij verblijven immers gewettigd in België en kunnen dit aan de hand van documenten staven.

Sportfederaties kunnen evenwel objectieve voorwaarden stellen aan het lidmaatschap en/of aan de deelname aan competities, maar dienen daarbij steeds het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens en het Internationaal Verdrag betreffende de Rechten van het Kind te respecteren. Ook daarvoor verwijs ik naar artikel 5, paragraaf 6 van het decreet van 13 juli 2001.

Mijn administratie wordt slechts sporadisch gecontacteerd met betrekking tot de toepassing van deze decreten. Tot op heden werden geen misbruiken gemeld.

Mijnheer Verstreken, u vroeg waarom het decreet inzake het Vlaams beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden, dat het recht op onderwijs garandeert, niet kan worden toegepast op sportclubs. Zoals ik reeds heb toegelicht, werd in het decreet van 13 juli 2001 aan de sportfederaties de verplichting opgelegd om alle maatregelen te nemen om de mensenhandel binnen de sportfederatie en de bij haar aangesloten clubs tegen te gaan door een correcte toepassing van de bestaande wetgeving, en door bestraffend op te treden op basis van een deontologische code ter bestrijding van de mensenhandel. Deze bepaling werd opgenomen in uitvoering van de resolutie houdende de veroordeling van de mensenhandel in de sport.

Aangezien we geen weet hebben van misbruiken, lijkt het me op dit moment niet opportuun om

de wetgeving aan te passen. Indien mijn kabinet meldt dat er een specifiek probleem is waarvan we tot deze ochtend niet op de hoogte waren, wil ik graag optreden. Tot op heden lijkt de regelgeving me duidelijk en kan ik geen echte problemen op het terrein melden.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord.

Ik ken meer dan twee praktijkvoorbeelden waaruit blijkt dat het er toch anders aan toegaat. Ik heb weet van kinderen die hier zijn geboren en basisonderwijs volgen, maar die niet meer meedoen met competitievoetbal omdat vanwege het stadhuis of het gemeentebestuur geen attest kan worden voorgelegd. Tot hun grote ergernis mogen ze om verzekeringsredenen niet langer mee voetballen, terwijl hun klasgenootjes dat wel mogen. Ik zal u de concrete gegevens bezorgen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, heb ik uit uw antwoord goed begrepen dat u stelt dat er geen misbruik wordt gemaakt? Betekent dat dat er geen sprake is van mensenhandel en dergelijke? Het is natuurlijk goed dat daar heel streng op wordt toegezien.

De heer Verstreken legt terecht uit dat dit een omgekeerde situatie is. Het gaat immers over kinderen die niet officieel ingeschreven raken in een bepaalde sportclub omdat hun ouders niet over een verblijfsvergunning beschikken. Dankzij het decreet inzake de etnisch-culturele minderheden moeten ze wel worden ingeschreven in het onderwijs. Er bestaat echter geen stok achter de deur voor een inschrijving in een sportclub. Het gaat dus niet over misbruik van de wet, want de clubs mogen de kinderen zelfs niet inschrijven. Dat zou omgekeerd moeten zijn voor dat klein aantal gevallen in Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Stassen, uw opmerking is terecht, maar we hebben geen weet van misbruiken in het licht van de mensenhandel in de sport. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er geen mensenhandel is.

Anciaux

Tot op heden waren noch ik, noch mijn administratie op de hoogte van kinderen die niet voldoende documenten konden voorleggen, behalve als het gaat over mensen die buiten de asielprocedure vallen. Voor die mensen heb ik geen oplossing. Mensen die de asielprocedure wel volgen, zelfs indien ze in beroep gaan tegen een uitwijzing en over een document beschikken dat dat aantoont, voldoen aan de voorwaarden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.01 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

